

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO REKTORIUS

ĮSAKYMAS DĖL MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO PSICHOLOGINIO SMURTO ATVEJŲ VERTINIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-699/A1-241 „Dėl psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių tyrimo metodinių nurodymų patvirtinimo“, Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2020 m. spalio 23 d. metodinėmis rekomendacijomis Psichologinio smurto darbo aplinkoje prevencijai ir psichosocialinių darbo sąlygų gerinimui, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. V-322 „Dėl psichoemocinio klimato ir psichologinės (emocinės) gerovės sveikatos priežiūros sistemoje gerinimo 2020–2022 metų veiksmų plano patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Mykolo Romerio universiteto psichologinio smurto atvejų vertinimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u Mykolo Romerio universiteto struktūrinių padalinių vadovams užtikrinti tinkamą Mykolo Romerio universiteto psichologinio smurto atvejų vertinimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo įgyvendinimą savo struktūriniame padalinyje.

Rektorė

prof. dr. Inga Žalėnienė

Paskirstymas:
1 – Originalas

Visiems struktūriniais padaliniais

Parengė Gustė Gramaglia
5420

PATVIRTINTA
Mykolo Romerio universiteto
Rektoriaus 2022 m. kovo d.
įsakymu Nr. 1I-

MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO PSICHOLOGINIO SMURTO ATVEJŲ VERTINIMO IR NAGRINĖJIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mykolo Romerio universiteto (toliau – Universitetas) psichologinio smurto atvejų vertinimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-699/A1-241 „Dėl psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių tyrimo metodinių nurodymų patvirtinimo“, 2020 m. spalio 23 d. Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtomis metodinėmis rekomendacijomis Psichologinio smurto darbo aplinkoje prevencijai ir psichosocialinių darbo sąlygų gerinimui, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2020 m. kovo 10 d. įsakymu Nr. V-322 „Dėl psichoemocinio klimato ir psichologinės (emocinės) gerovės sveikatos priežiūros sistemoje gerinimo 2020–2022 metų veiksmų plano patvirtinimo“ ir Universiteto Akademinės etikos kodeksu.

2. Aprašo paskirtis – atpažinti psichologinio smurto atvejus ir sudaryti galimybę kreiptis pagalbos Universiteto darbuotojui ar studentui, kuris galimai patyrė psichologinį smurtą darbo ar mokslo aplinkoje, padėti Universiteto bendruomenei kurti ir užtikrinti sveiką, saugią, nepalankią psichologiniam smurtui aplinką, ugdyti pozityvų Universiteto bendruomenės nario elgesį bei sukurti draugišką, saugią darbo ir akademinę atmosferą.

3. Aprašas nustato psichologinio smurto darbo ir akademinėje aplinkoje stebėsenos, vertinimo ir nagrinėjimo įgyvendinimo tvarką Universitete.

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **psichologinis smurtas** – priešiški, neetiški, žeminantys, agresyvūs, užgaulūs, įžeidžiantys veiksmai, kuriais kėsiamasi į atskiro darbuotojo, studento ar jų grupės garbę ir orumą, psichologinį asmens neliečiamumą ar kuriais siekiama darbuotoją, studentą ar jų grupes įbauginti, sumenkinti ar įstumti į bejėgę padėtį. Yra išskiriamos dvi psichologinio smurto pasireiškimo formos: priekabiavimas (kuomet žmogus yra pakartotinai ir sąmoningai išnaudojamas, jam grasinama ir jis yra žeminamas dėl su darbu ar mokslu susijusių aplinkybių) bei smurtas (kuomet užpuolamas vienas ar daugiau darbuotojų ar studentų su darbu ar mokslu susijusiomis aplinkybėmis);

4.2. **smurtautojas (-ai)** – psichologinį smurtą vykdančio Universiteto bendruomenės narys ar jų grupė;

4.3. **nukentėjusysis (-ieji)** – tai psichologinį smurtą patyręs Universiteto bendruomenės narys ar jų grupė;

4.4. **komisija** – tai psichologinio smurto atvejų nagrinėjimui ir vertinimui bei rekomendacijų rektoriui dėl nuobaudų skyrimo smurtautojui pateikimui sudaryta komisija, tvirtinama rektoriaus įsakymu.

5. Universitete netoleruotinas bet kokios formos psichologinis smurtas ar jo apraiškos, jis yra vertinamas Universiteto vidaus teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Universitete netoleruotinas bet koks psichologinis smurtas, nukreiptas asmens prieš asmenį:

6.1. **Susijęs su profesine sritimi:**

6.1.1. viešas pažeminimas;

6.1.2. nuomonės menkinimas;

- 6.1.3. kaltinimas dėl pastangų stygiaus;
- 6.1.4. beprasmių, neatitinkančių kompetencijos, užduočių skyrimas;
- 6.1.5. nušalinimas nuo sričių, už kurias darbuotojas ar studentas buvo atsakingas ar nuolatos besikartojantis neįtraukimas į kompetenciją atitinkančias veiklas, be objektyvios priežasties;
- 6.1.6. pernelyg didelis darbo ar mokslo krūvio skyrimas;
- 6.1.7. darbo kontroliavimas ir neadekvatūs terminai.
- 6.2. **Susijęs su asmenine reputacija:**
 - 6.2.1. užgaulios pastabos;
 - 6.2.2. plūdimasis;
 - 6.2.3. bauginimas;
 - 6.2.4. menkinimas;
 - 6.2.5. užuominos dėl amžiaus, lyties, rasės ar kitų asmeninių dalykų, apkalbos.
- 6.3. **Susijęs su izoliacija:**
 - 6.3.1. psichologinis ir socialinis išskyrimas;
 - 6.3.2. galimybių apribojimas;
 - 6.3.3. nuomonės ignoravimas;
 - 6.3.4. priešiškos reakcijos;
 - 6.3.5. darbui ar mokslui reikalingos informacijos nuslėpimas.
- 7. Psichologinio smurto galimos apraiškos formos nagrinėjamos kiekvienu atveju individualiai, remiantis Mykolo Romerio universiteto reagavimo į psichologinio smurto atvejų ir pagalbos teikimo jam įvykus algoritmą (Aprašo 1 priedas).

II. PSICHOLOGINIO SMURTO ATVEJŲ VERTINIMAS IR NAGRINĖJIMAS

8. Patyręs, pastebėjęs ar įtaręs tarp Universiteto bendruomenės narių bet kokį psichologinio smurto atvejį, kiekvienas Universiteto bendruomenės narys:

8.1. apie patirto ar įtariamo psichologinio smurto atvejus žodžiu ar el. paštu turi pranešti Universiteto Bendruomenės gerovės centro Psichologinio konsultavimo skyriaus vadovui (toliau – Atsakingas darbuotojas), o jeigu jis atostogauja ar jo nėra dėl kitų priežasčių – Universiteto Bendruomenės gerovės centro vadovui, kuris turi teisę vykdyti visas Atsakingo darbuotojo prievoles; jeigu Atsakingas darbuotojas prie proceso prisijungia jam jau prasidėjus, tolimesnis tyrimas perduodamas Atsakingam darbuotojui;

8.2. jeigu įtaria atvejį – privalo nedelsdamas įsikišti ir imtis priemonių siekiant nutraukti bet kokius įtarimą keliančius veiksmus (įsiterpti ir nutraukti psichologinio smurto procesą, to prireikus – paliudyti apie konkretų atvejį ir pan.);

8.3. galimam smurtautojui turi priminti Universiteto vidaus tvarkos taisyklių, Universiteto Akademinės etikos kodekso ir šio Aprašo nuostatas.

9. Gavęs pranešimą apie galimą psichologinio smurto atvejį Universitete, Atsakingas darbuotojas užregistruoja jį Galimų psichologinio smurto atvejų registravimo žurnale (2 priedas) ir per 5 darbo dienas privalo atlikti tolimesnius veiksmus, kurie taip pat registruojami žurnale:

9.1. informuoti padalinio ar padalinių, kuriame dirba ar mokosi nukentėjusysis ir galimas smurtautojas, vadovą ir padalinį kuriojantį vicerektorių ar vicerektorių akademiniams reikalams apie esamą situaciją ir tolimesnius veiksmus derinti su juo;

9.2. išsiaiškinti situaciją – surinkti įrodymus, liudijimus, išklaustyti visus su situacija susijusius asmenis, nustatyti, ar tai – galimo psichologinio smurto atvejis, ar kitas elgesys, neatitinkantis Apraše pateiktų psichologinio smurto formų; jeigu nustatoma, kad tai – galimo psichologinio smurto atvejis – atlikti tolimesnius veiksmus;

9.3. numatyti veiksmų planą, kurį privalo aptarti su nukentėjusiuoju, padėsiantį sustabdyti smurtavimo apraiškas ir užkirsti kelią tolimesniems galimo smurtautojo veiksams, esant poreikiui – veiksmų planą koreguoti.

10. Per 10 darbo dienų nuo įvykio užregistravimo organizuoti individualius pokalbius su galimo psichologinio smurto dalyviais – galimai smurtaujančiais, nukentėjusiais, liudininkais.

11. Siekiant užtikrinti, kad veiksmų plano yra laikomasi, po individualių pokalbių praėjus mėnesiui, Atsakingas darbuotojas privalo pasiteirauti skundą pateikusio asmens apie situaciją – ji pagerėjo, nepasikeitė ar pablogėjo, gautą informaciją įrašyti Galimų psichologinio smurto atvejų registravimo žurnale (2 priedas).

12. Atlikus du patikrinimus (antrasis patikrinimas organizuojamas praėjus mėnesiui po pokalbių su įvykio dalyviais) ir situacijai negerėjant, nedelsiant skundą užregistruoti Psichologinio smurto pasitvirtinusių atvejų registravimo žurnale (3 priedas) ir per 5 darbo dienas inicijuoti komisijos sudarymą.

13. Komisiją sudaro Atsakingas darbuotojas, bent vienas psichologas ir Teisės ir viešųjų pirkimų tarnybos vadovas arba vadovo pavaduotojas, atitinkamo centro ar tarnybos vadovas (jei psichologinis smurtautojas yra skyriaus vadovas, tuomet į komisiją vietoje vadovo įtraukiamas vicerektorius arba vicerektorius akademiniams reikalams), Universiteto profsąjungos atstovas, jei smurtaujama prieš studentą – į komisiją įtraukiamas ir Universiteto Studentų atstovybės atstovas.

14. Surinktus įrodymus apie atvejį (el. laišakai, kolegų pastebėjimai, žodiniai ir rašytiniai liudijimai ir pan.) perduoti konkrečiam atvejui tirti sudarytos komisijos vertinimui ir sprendimui (rekomendacijos rektoriui).

15. Komisija, išanalizavusi Atsakingo darbuotojo pateiktus konkretaus pasitvirtinusio psichologinio smurto atvejo įrodymus ir įvertinusi situacijos rimtumą, bet ne vėliau kaip per 14 darbo dienų nuo įvykio užregistravimo Universiteto psichologinio smurto pasitvirtinusių atvejų registravimo žurnale (3 priedas), teikia pasiūlymą ir rekomendaciją rektoriui apie galimą sprendimą – pateikti rektoriui informaciją apie atliktą tyrimą, o nustačius psichologinio smurto atvejį – skirti pastabą, papeikimą, griežtą papeikimą, šalinimą iš Universiteto, ar smurtautojo atleidimą iš darbo. Rektorius privalo priimti sprendimą per 6 darbo dienas nuo pateikto pasiūlymo dienos vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Darbo kodekso nuostatomis.

16. Užtikrindamas galimo ar pasitvirtinusio psichologinio smurto atvejo stebėjimo tęstinumą, Atsakingas darbuotojas esant poreikiui gali teirautis apie situaciją ir vėliau – po 3, 6, 9 ir t.t. mėnesių.

17. Visi atliekami veiksmai registruojami atitinkamai Galimų psichologinio smurto atvejų registravimo žurnale (2 priedas) arba Universiteto psichologinio smurto pasitvirtinusių atvejų registravimo žurnale (3 priedas)

III. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

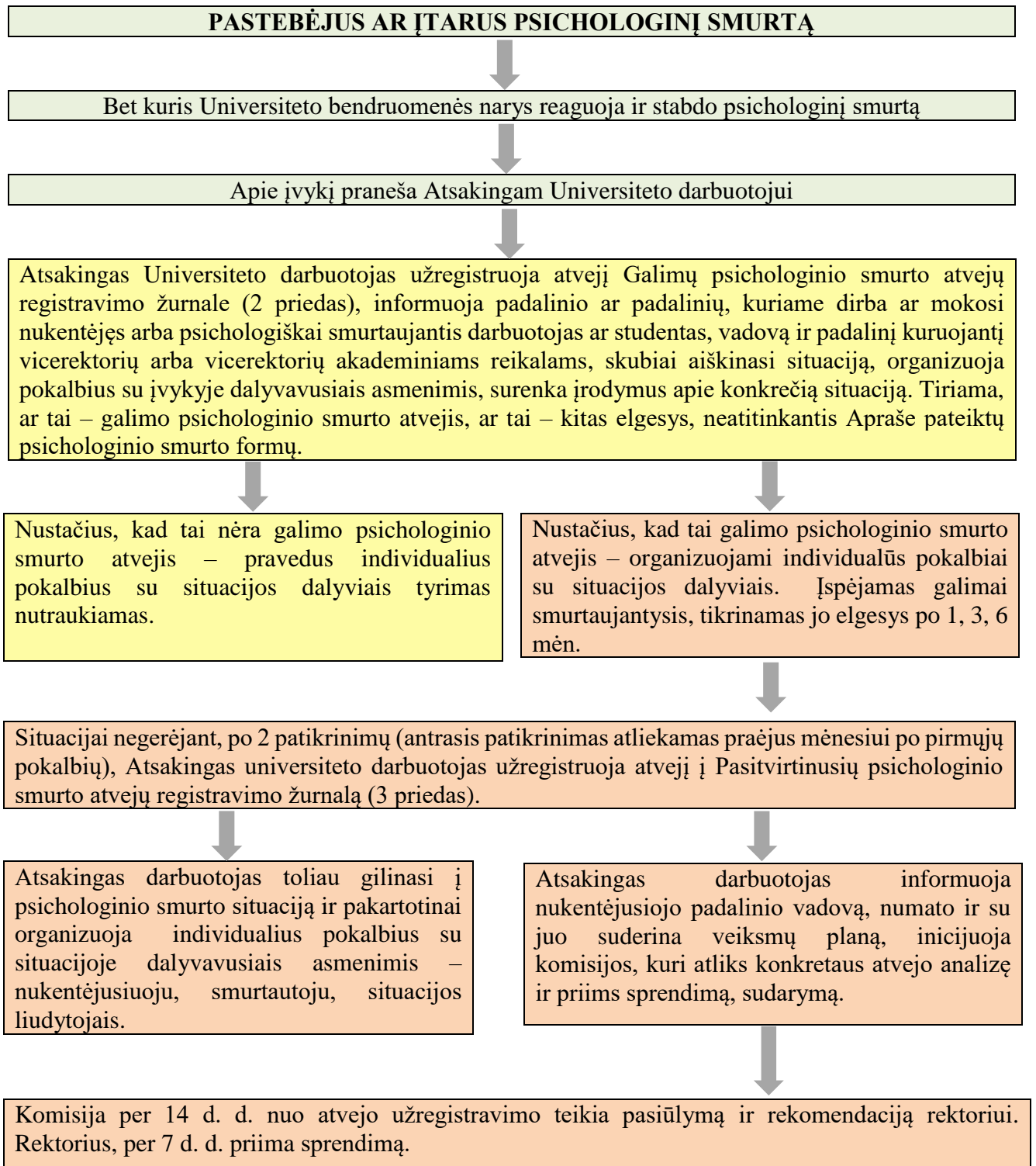
18. Ginčai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.

19. Universiteto galimų ir pasitvirtinusių psichologinio smurto atvejų registravimo žurnalai yra saugomi Psichologinio konsultavimo skyriaus vadovo kabinete metalinėje rakinamoje spintoje.

20. Visi dokumentai ir duomenys, susiję su konkrečiais darbuotojais ir studentais, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems asmenims atlikti pavestas funkcijas, nagrinėjant galimo ar pasitvirtinusio psichologinio smurto Universitete atvejus.

21. Esant poreikiui ir gavus konkretaus Universiteto padalinio vadovo, vicerektoriaus, vicerektoriaus akademiniams reikalams ar rektoriaus prašymą, Universitetas gali organizuoti psichosocialinių sąlygų vertinimo tyrimus, siekiant gerinti psichosocialines sąlygas darbuotojams bei studentams ir užkirsti kelią psichologiniam smurtui darbo ir mokslo aplinkoje.

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO REAGAVIMO Į PSICHOLOGINIO SMURTO
ATVEJUS IR PAGALBOS TEIKIMO JAM ĮVYKUS
ALGORITMAS**

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
GALIMŲ PSICHOLOGINIO SMURTO ATVEJŲ REGISTRAVIMO ŽURNALAS**

Eil. Nr.	Pranešimo pateikimo data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Situacijos liudininkai (jei yra)	Asmuo, nagrinėsiantis konkretų atvejį	Atlikti veiksmai	Pastabos

**MYKOLO ROMERIO UNIVERSITETO
PASITVIRTINUSIŲ PSICHOLOGINIO SMURTO ATVEJŲ REGISTRAVIMO ŽURNALAS**

Eil. Nr.	Pranešimo pateikimo data	Pranešėjo vardas, pavardė, pareigos	Situacijos liudininkai (jei yra)	Asmuo, nagrinésiantis konkretų atvejį	Atvejį nagrinėjančios Komisijos sudėtis	Atlikti veiksmai	Pastabos
